

REVISIONSKONTORET

Bomhus Energi AB

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning 2021

Bomhus Energi AB

Lovisa Jansson, KPMG
Gunilla Beckman Ljung, Revisionskontoret kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2022-03-24

Dnr. 21REK15

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB	3
Bakgrund	3
Metod	3
Revisionskriterier	3
Granskningsresultat	4
Konsortialavtal och bolagsordning till bolagen	4
Kommunfullmäktiges mål och uppdrag	4
Ekonomi	4
Lagstiftning	5
Tillsyn/domstolsärenden	5
Intern kontroll	5
Riskhantering	7
Övrigt	7
Sakkunnigas ställningstagande	8

Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda revisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till kommunfullmäktige.

I denna rapport tar de sakkunniga biträdena ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

De metoder som kommer att användas i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/maillkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Höstmöten och slutrevisioner där lekmanrevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekmanrevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av den interna kontrollen.

Lekmanrevisorerna är ansvariga för att granska räkenskaperna i kommunen. Här granskas bolagen i form av den sammanställda redovisningen som ligger utanför de auktoriserade revisorernas ansvar. Det sker i granskningen av delårsrapport 2 samt i årsredovisningen, vilket resulterar i separata rapporter.

Revisionskriterier

En utgångspunkt för granskningen är de övergripande styrdokument som finns för Gävle kommunkoncern. Exempel på dessa är:

Övergripande: Fullmäktiges kommunplan med mål, uppdrag och ekonomiska ramar. Internkontrollreglemente och attestreglemente.

Bolag: Ägardirektiv, bolagsordning, operativa beslutsordningar

Tillsynsmyndigheters rapporter och beslut som rör de kommunala bolagens verksamheter samt domstolsbeslut.

Granskningsresultat

Konsortialavtal och bolagsordning till bolagen

Av bolagsordningen, daterad 2013-04-08, framgår att Bomhus Energi AB har till föremål för sin verksamhet att vid Bomhus i Gävle kommun bygga, äga och driva kraftvärmeverk, äga fast och lös egendom samt att utöva därmed förenlig verksamhet.

Enligt skriftliga uppgifter från bolaget pågår justeringar av konsortialavtal. Ägaren, Gävle Energi, har gjort bedömningen att kommunfullmäktige inte kommer att behöva ta något nytt beslut gällande avtalet då det endast rör sig om uppdateringar och justeringar.

Kommunfullmäktiges mål och uppdrag

Bomhus Energi AB är delägt av Gävle kommun och omfattas inte av kommunfullmäktiges mål.

Yrkesrevisorernas bedömning

Bolaget omfattas inte av Gävle kommuns, av kommunfullmäktige fastställda, mål. Vi kan dock konstatera utifrån granskning av protokoll att styrelsen följt verksamheten under året genom muntlig rapportering och månadsrapporter.

Ekonomi

Nedan följer en sammanställning av det ekonomiska utfallet för året.

Resultaträkning	Utfall	Budget	Diff	
	JAN-DEC	JAN-DEC		JAN-DEC
	2021	2021		2020
Intäkter el	122 445	67 004	55 441	58 517
Intäkter elcertifikat	980	1 027	-47	19
Intäkt processånga BillerudKorsnäs	194 520	196 842	-2 322	203 148
Intäkt fjärrvärme GKVAB	35 104	39 445	-4 341	34 628
Intäkt processvärme Setra	36 053	37 157	-1 104	35 984
Intäkter utsläppsrätter	6 738	1 592	5 146	4 077
Övriga intäkter	7 649	3 000	4 649	6 158
Summa intäkter	403 489	346 068	57 421	342 532
Produktionskostnader	-164 265	-125 103	-39 162	-115 410
-Bränslekostnader	-141 636	-116 710	-24 926	-108 847
-Elkostnader	-22 629	-8 394	-14 235	-6 563
Bruttoresultat	239 224	220 965	18 259	227 122
<i>TB1 Bruttomarginal</i>	<i>59%</i>	<i>64%</i>		<i>66%</i>
Övriga kostnader varav	-62 369	-65 020	2 651	-60 489
-Underhållskostnader	-26 696	-26 492	-204	-24 162

-Driftkostnader	-21 246	-21 924	678	-19 775
-Fabriksomkostnader	-8 109	-7 917	-192	-9 956
-Övriga fasta omkostnader	-6 304	-8 687	2 383	-6 568
Personalkostnader	-4 364	-5 001	637	-4 030
Avskrivningar	-81 390	-81 518	129	-81 243
Rörelseresultat	91 101	69 425	21 676	81 361
<i>TB2 Rörelsemarginal</i>	23%	20%		24%
Räntenetto	-17 600	-17 565	-35	-20 247
Resultat efter ränta	73 501	51 860	21 641	61 113
<i>TB3 Nettomarginal</i>	18%	15%		18%

Sammanställningen visar på ett positivt resultat för år 2021. Av bolagets månadsrapporter framgår att de höga elpriserna under året i kombination med låga produktionskostnader har bidragit till det goda resultatet. Bolagets resultat för perioden, efter ränta, uppgår till 73 501 tkr vilket är 21 641 tkr högre än budgeterat.

Yrkesrevisorernas bedömning

Bolaget visar ett positivt resultat för helåret. Av styrelseprotokoll och månadsrapporter framgår även att styrelsen har följt den ekonomiska utvecklingen och fått återkommande rapporter under året. Vår bedömning är att bolagets ekonomiska styrning är tillfredsställande.

Lagstiftning

- Aktiebolagslagen (2005:551)
- Kommunallagen (2017:725)

Tillsyn/domstolsärenden

Det finns inga pågående tillsynsärenden som i nuläget bedöms få ekonomiska konsekvenser för bolaget. I skriftliga svar från bolaget anges att de flesta anmälda ärenden de senaste åren har gällt buller och brand. Det uppges att bolaget troligtvis kommer att framföra förbättringar gällande dessa områden den kommande åren.

Under året har en process i Förvaltningsrätten mellan Skatteverket och bolaget pågått avseende olika syn på om en panna och turbin ska klassas som en maskin eller byggnad. Klassningen påverkar avskrivningen. Besked från Förvaltningsrättens dom i slutet av året gav bolaget rätt. Skatteverket har möjlighet att överklaga senast i februari 2022.

Intern kontroll

En årlig riskanalys har genomförts. År 2020 genomfördes riskanalysen i oktober, en uppdatering av denna riskanalys genomfördes 2021-11-11.

Sammanställningen över riskanalysen innehåller en övergripande nulägesanalys av den interna kontrollen, en riskanalys och beskrivning av mallen för internkontrollplanen, den faktiska planen finns dock inte bilagd.

Den övergripande nulägesanalysen utgår från COSO-modellens komponenter:

- Kontrollmiljö
- Riskbedömning
- Kontrollaktiviteter
- information och kommunikation
- övervakning och uppföljning

Till respektive komponent finns ett antal underkomponenter. Ledningen har kommenterat respektive underkomponent och det har identifierats frågor att arbeta vidare med. Respektive underkomponent har även bedömts på skalan:

- Tillräckligt bra (grön)
- Synligt förbättringsområde (gul)
- Otillräckligt. Ledningsfråga att behandla (orange)
- Kritiskt. Behöver ses över omgående (röd)

Samtliga områden har bedömts som grön eller gul.

En riskanalys har gjorts där sannolikhet och konsekvens har bedömts och sorterats in i en riskmatris. Risker inom följande områden har bedömts:

- Styrning, ekonomi och inköp. 9 områden har riskbedömts, samtliga har bedömts som gröna eller gula. Gula områden:
 - Risk för bristande samsyn avseende Energiavtalet
 - Risk för att bristande kontinuitet i styrelsesammansättning försvårar dialog mellan ägarna
 - Risk för felaktiga utbetalningar
 - Risk i pågående skattefråga
- DoU och investeringar. 7 områden har riskbedömts, samtliga har bedömts som gröna eller gula. Gula områden:
 - Risk för betydande haveri
 - Risk för brand i lager inklusive massaved
 - Risk för avsaknad av gemensam information om framtids-scenarios påverkar investeringsplanering negativt.
- Kunder och leverantörer. 8 områden har riskbedömts, samtliga har bedömts som gröna eller gula. Gula områden:
 - Risk för brister i leverans
 - Omfattningsförändring av leveransavtal pga. Sandviken
 - Risk för omfattningsförändringar av leveransavtal (Setra)
- EHSQ och personal: 9 områden har riskbedömts, samtliga har bedömts som gröna eller gula. Gula områden:
 - Risk för personalberoende
 - Risk för att nyckelpersoner hos BillerudKorsnäs och Gävle Energi slutar
 - Risk för påverkan av klimatförändringar eller onormalt väder, t.ex. stor nederbörd
 - Risk för att ändringstillstånd för kapacitetsökning inte erhålls

Yrkesrevisorernas bedömning

Aktiebolagslagen och kommunallagen är tydliga med att den interna kontrollen är styrelsens/nämndens ansvar. Vi kan konstatera att den riskanalys som har genomförts är omfattande och väl dokumenterad. Vi har dock inte tagit del av en faktisk internkontrollplan och saknar därför information om hur de identifierade riskerna hanteras eller vilka kontroller som genomförts under året.

Vidare framgår inte av underlaget i vilken utsträckning bolagets styrelse har varit engagerad i riskanalys och prioritering av områden till internkontrollplanen. Av styrelsens protokoll framgår att en presentation av riskanalys har gjorts i samband med antagande av verksamhetsplan 2022. Det framgår dock inte om styrelsen har fått återrapportering avseende resultatet av den interna kontrollen. Vidare framgår inte av styrelsens protokoll 2020/2021 om styrelsen har antagit en internkontrollplan för år 2021.

Då bolaget endast ägs till 50 % av Gävle kommun så omfattas det inte av kravet på framtagande av en internkontrollplan enligt kommunen reglemente. Vi anser dock att bolagets interna kontroll kan stärkas ytterligare genom att anta en internkontrollplan.

Riskhantering

Riskanalys har genomförts utifrån COSO-modellen (se intern kontroll). I riskanalysen som genomfördes 2021 inkluderar ett klimatrelaterat riskområde.

Bolaget har ett arbete med miljörisker i vilket översvämningar ska ha ingått enligt uppgift. Detta arbete har nu kompletterats med information om översvämningen i augusti och följderna av denna händelse.

Yrkesrevisorernas bedömning

Som redan konstaterats har bolaget genomfört en omfattande och väl dokumenterad riskanalys i november 2021. Vi ser positivt på att det har inkluderats en klimatrelaterad risk i riskanalysen. Hur den identifierade risken hanteras framgår dock inte av dokumentationen.

Övrigt

Översvämningen i augusti 2021

Bomhus Energi har ingen egen beredskapsplan utan i händelse av kris/katastrof får de hjälp av BillerudKorsnäs där bl.a. stabsarbete ingår om det krävs. BillerudKorsnäs har en egen räddningstjänst som har utrustning såsom länspumpar. De har även gjort en redogörelse om översvämningen i Sevesorapporten som lämnats till Länsstyrelsen.

I samband med regnet och veckan efteråt märktes inte några effekter för bolaget. Pumpar och reservpumpar finns som används vid vanligt regn för att hålla tippfickor, kulvertar och invallningar tomma.

Den 31/8 var vattnet som pumpas från Trösken så grumligt att vattenreningen inte klarade av att rena vattnet. Totalavsaltat vatten behövs för att kunna köra anläggningarna uthålligt. Vattnet köps in av BillerudKorsnäs. Extern reningsutrustning togs in, vilket även kan göras vid liknande scenario.

Översvämningen innebar ökade driftskostnader, för extrastarter av pannan och för att få rent kondensat. De största kostnaderna fick

BillerudKorsnäs. Det bedöms inte finnas några framtida kostnader på grund av översvämningen.

Bolaget har inte vidtagit några åtgärder för att förebygga skador som en direkt påverkan av skyfallet. Däremot har det genomförts en översyn av de indirekta följderna. I nuläget avvaktar bolaget BillerudKorsnäs och även beslut om fjärrvärmeackumulator.

Bolaget sammanfattning av väsentliga händelser under året

- Sedan 7 år pågår en skatterevision hos bolaget där bolaget investering i kraftvärmeanläggning är föremål för granskning. Frågeställningen berör huvudsakligen skattemässig klassificering av delar av investeringen. I december 2021 kom en dom från Förvaltningsrätten i Falun som i huvudsak dömde till ägarens fördel.
- Skyfallet över Gävle i augusti medförde att vattenreningen på BillerudKorsnäs inte klarade reningen till rätt vattenkvalité, panna och turbin stoppas därför under 10 dygn.
- Ny styrelseordförande Anders Ekman vid Gävle Energi, som har ordförandeposten i två år. Ny vice ordförande är Pierre Aggarwal.

Sakkunnigas ställningstagande

Vi kan konstatera att det skyfall som föll över Gävle i augusti har inneburit vissa utmaningar för Bomhus Energi AB, bland annat ökade driftskostnader. Bolaget visar ändå på ett positivt resultat för året på 73 501 tkr. Av protokoll framgår att styrelsen har följt såväl ekonomi som verksamhet under året.

Bolaget har tagit fram en omfattande risk- och väsentlighetsanalys. Vi har dock inte mottagit någon internkontrollplan där det framgår vilka risker som valts ut för kontroll eller hur dessa kontroller genomförs. Det framgår inte av protokoll om styrelsen har antagit riskanalys eller internkontrollplan för år 2021, vidare framgår inte om styrelsen har fått återrapportering av resultatet. En internkontrollplan bör tas fram utifrån risk- och väsentlighetsanalysen, planen bör beslutas av styrelsen som även ska erhåller återrapportering av dess genomförande.

Vår bedömning är att:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Den interna kontrollen är tillräcklig men kan stärkas med en internkontrollplan beslutad av styrelsen och med uppföljning under året.